

Kungliga Operan AB
(Org.nr. 556190-3294)

Årsredovisning 2012

VD HAR ORDET

Det är med stor glädje vi kan konstatera att intresset för Kungliga Operan AB (Operan) ökar även under 2012. Publiken fortsätter att växa och består idag av stor spridning vad beträffar ålder, vilket är mycket positivt. Totalt sett har Operan lockat 290 000 besökare till sina föreställningar och aktiviteter.

Antalet produktioner och premiärer är högre än tidigare år och återspeglar den ambition Operan satt i sin verksamhetsplan.

Parallellt med den konstnärliga utvecklingen har Operan stärkt sitt egna kapital, vilket ligger i linje med den plan som tidigare fastställts av styrelsen.

Operan har haft ett antal stora konstnärliga höjdpunkter där verk som Wagners *Lohengrin*, Verdis *Maskeradbalen*, Mozarts *Trollflöjten*, MOZART *mässa i c-moll* och Tjajkovskijs *Törnrosa* även fått gehör på den internationella arenan. Dessa produktioner har förutom husets egna artister och medarbetare haft gästartister på hög internationell nivå. Allt detta sammantaget har skapat ett starkt intresse hos publiken och inneburit utsålda föreställningar vilket är mycket glädjande. Bredden i repertoaren har fyllts på med olika repriser där nya artister lockat publiken att se dessa verk på nytt.

Samarbeten med andra opera-och konserthus har bidragit till att sprida våra föreställningar ut över landet, vilket även gäller de digitala sändningarna. Ett nytt beställningsverk, en opera av svensk librettist och kompositör, i samarbete med att den nya konsthallen Artipelag öppnades. Detta blev en lyckad satsning som öppnar möjligheter att spela på andra platser i länet. Det samma gäller den direktöverförda premiären av MOZART *mässa i c-moll* på storbildsskärm i Kungsträdgården som lockade en ny publik.

Barn-och ungdomsverksamheten, Unga på Operan, avslutade sitt treåriga samarbete i Tensta med barockoperan *Zémire och Azor* som också spelades in med 3D-teknik och som under 2012 har visats på bio för skolungdomar. Verksamheten har haft flera samarbeten med bl a Pantomimteatern i föreställningen *Pierrot på operan*.

Operans konsertverksamhet har i år toppat med inte mindre än tre stora utomhusarrangemang, nämligen konsert på Gustav Adolfs Torg under Stockholms Kulturfestival, i Hagaparken på nationaldagen i samarbete med Solna Stad och föreställningar i Vita Bergsparken tillsammans med Parkteatern och Stockholms Stad.

Sammanlagt har turné- och gästspelverksamheten (där just utomhuskonserterna lockat stor publik) nått ca 40 000 besökare, vilket är en del i arbetet med att öppna upp operahuset och ge publiken en lättillgänglig ingång till verksamheten.

Operan samarbetade med Electrolux kring uppförandet av en tillfällig evenemangsbyggnad skapad av arkitekter, eventföretag och konstruktionsteam. Detta ledde till att The Cube i början av sommaren landade på Operans tak, ett temporärt gastronomisk koncept, även kallad en

pop up-restaurang, som än så länge endast uppförts exklusivt i ett fåtal europeiska huvudstäder. The Cube erbjuder inte bara en unik matupplevelse utan även en hänförande utsikt över Stockholm.

Operan har under året fortsatt arbetet med att utveckla en ny organisationsstruktur som ska vara fullt implementerad under 2013. Målsättningen är att arbeta med större transparens, tydlighet och kostnadseffektivitet vad gäller Operans totala resurser.

Renoveringen av teatermaskineriet är i full gång och beräknas hålla tidplanen men innebär stora avbräck i ekonomin som en konsekvens av längre stängningsuppehåll under säsongerna 2013/2014.

Jag vill tacka alla mina fantastiska medarbetare som med stor kunskap, erfarenhet, entusiasm och god samarbetsförmåga sett till att Operan tagit ytterligare ett stort kliv framåt i sin utveckling. Operan är beroende av allas lojalitet och av den lust varje individ besitter. Att som medarbetare vara med och skapa något nytt, något som ger besökaren känslan av att ha fått uppleva något unikt, är kärnan i Operans framtida arbete och utveckling.

Birgitta Svendén
VD

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Allmänt om verksamheten

Verksamheten har sedan 2009 präglats av stadigt stigande besökssiffror. Antalet premiärer har ökat och under 2012 besökte nästan 290 000 personer Operans föreställningar och aktiviteter, vilket ligger helt i linje med ambitionen om en målmedveten marknadsföring för att nå ut till nya kunder genom hög konstnärlig kvalitet, och ett ökat antal aktiviteter. Direktsändning av en balettpremiär, från stora scenen till Kungsträdgården, digitala sändningar samt 3D-sändning av en barnopera är fortsatta satsningar för att nå ut till en bredare publik.

En medial uppmärksamhet i både svensk och internationell press har vidare bidragit till större spridning av den konstnärliga verksamheten.

Utöver kärnverksamheten har arbetet med renoveringen av teatermaskineriet fortsatt. Första fasen genomfördes under sommaren 2012 och upphandlingar har påbörjats för fas 2. Upphandling för renovering av ljus- och ljudanläggningarna har också påbörjats. Projekten, som i huvudsak kommer att genomföras under sommaruppehållen 2013 och 2014, kräver noggrann planering, såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt. Renoveringen ersätter inte behovet av ett nytt operahus, men tillgodoser framförallt säkerhetskraven för arbetsmiljön och därmed möjligheten att bedriva en fortsatt verksamhet under kommande år.

Året har sammantaget präglats av en stark utveckling av kärnverksamheten där såväl nationella som internationella gäster påverkat kvaliteten i positiv riktning och bidragit till fler besökare.

Nyckeltal (mkr)	2012	2011	2010	2009
Antal produktioner	25	23	24	24
Antal premiärer	10	8	6	6
Beläggningsgrad stora scenen	91%	88%	84%	83%
Antalet Fst stora scenen	220	204	226	221
Antal besökare föreställningar och övriga aktiviteter	289 867	260 260	257 663	241 966
Nettoomsättning	84,3	79,4	75,2	75,9
Statliga bidrag	423,4	427,2	415,9	411,3
Egenfinansiering	17%	16%	15%	16%
Eget kapital	27,1	18,8	11,8	3,0
Soliditet	16%	12%	10%	4%
Medelantalet anställda i årsverken	552	543	544	562

Föreställningsverksamheten

Operan har under året bjudit på tio premiärer, vilket är två fler än föregående år och således återspeglar ambitionen att utöka antalet premiärer per år. För operaverksamheten innebar det fem premiärer; uppsättningar av prestigefyllda verk som Wagners *Lohengrin* och Verdis *Maskeradbalen*, vidare Bartoks *Blåskäggs borg* i kombination med Bernsteins *Trouble in Tahiti*, samt ett verk ur den breda repertoaren; Mozarts *Trollflöjten* - allt detta på stora scenen. Dessutom var det urpremiär på Anders Eliassons *Karolinas sömn*.

Året inleddes med utsålda föreställningar av Puccinis opera *Flickan från Västern* - premiär under december 2011 - med Nina Stemme i titelrollen. Föreställningen, som regisserats av Christoph Loy, spelades in i samarbete med bl a Sveriges Television som visade den senare under 2012. Repertoarens bredd återspeglades i exklusiva verk som *Capriccio*, *Elektra*, *Karmelitsystrarna* och *Spader dam*, som sida vid sida med verk ur den breda repertoaren som *Barberaren i Sevilla*, *Bohème*, *Carmen*, *Läderlappen* och *Tosca*.

Balettsverksamheten, med såväl klassiska verk som modern dans på repertoaren, presenterade tre premiärer på stora scenen, i jämförelse med fjolårets två, nämligen urpremiär på programmet *Triple Excellence*, dvs tre nya verk av tre svenska koreografer, dels Mozarts *mässa i c-moll* samt premiär på *Törnrosa* i koreografi av Marica Haydé. *Triple Excellence* bestod av nya verk av Pontus Lidberg, Giovanni Bucchieri och Alexander Ekman, tre koreografer verksamma både i Sverige och internationellt som skapat var sitt nytt verk för baletten, som de tidigare varit dansare i.

MOZART mässa i c-moll till koreografi av Stijn Celis uruppfördes av baletten, tillsammans med Hovkapellet, sångsolister och operakören. Som en inledning på programmet uruppfördes i Guldfoajén verket *Orkestern* (till Mozarts Pianokonsert nr 8) i koreografi av Stina Nyberg med Kungliga Svenska Balettskolan och Lilla Akademien. Samtidigt projicerades verket på en duk i salongen.

Svansjön, *Nötknäpparen* och *Törnrosa* har under året spelats för utsålda hus medan *Messias* och *Sylfiden* lockat såväl trogen som ny publik till Operan.

I Operans verksamhet har det också ingått aktiviteter som t ex föreställningsintroduktioner, seminarier, dagliga lunchkonserter, guidade visningar mm.

Samarbeten och gästspel

I slutet av vårsäsongen uruppfördes en ny opera, *Karolinas sömn*, i samband med invigningen av den nya konsthallen Artipelag på Hålludden utanför Stockholm. Musiken är komponerad av Anders Eliasson efter ett libretto av Bengt Emil Jonsson. Operan är ett beställningsverk av Artipelag i samarbete med Operan. Medverkade gjorde sopranen Lena Hoel, initiativtagare till projektet samt musiker ur Hovkapellet.

Ett annat uruppförande var *Karlsson på taket* med musik av Thomas Lindahl och text av Mathias Clason efter Astrid Lindgrens böcker. Verket är en beställning av Operan men fick sitt första framförande på Malmö Opera där den spelades i början av 2012 för att våren 2013 få premiär i Stockholm med Operans sångare och musiker.

I början av 2012 var Malmö Opera även värd för balettens utsålda föreställningar av *Svansjön* där Malmö Operans orkester stod för musiken. Gästspelet var ett exempel där baletten fyller uppdraget att som Sveriges enda klassiska balettkompani ge fler i landet möjlighet att få ta del av konstarten. En annan lokal orkester – Norrköpings Symfoniorkester – medverkade i ett konsertant framförande av Mozarts *Trollflöjten* i Norrköping med Operans kör och solister.

Operans barn- och ungdomsverksamhet – Unga på Operan – samarbetade åter med en fri grupp som gjort pionjärinsatser inom sitt område. Efter *Gossen och kärleken till tre apelsiner* – med Dockteater Tittut (premiär 2011 och repris 2012) – resulterade samarbetet med Pantomimteatern i urpremiären av *Pierrot på Operan*, en föreställning där modern pantomim möter klassisk balett till nykomponerad musik av två musiker ur Hovkapellet som också medverkade i föreställningen, som gavs 30 gånger i Operans Rotunda.

Unga på Operans produktion av *Zémire och Azor*, en barockopera till nyskrivet libretto, fick stor uppmärksamhet vid urpremiären i Tensta 2011. I samband med föreställningarna spelades den in i ny 3D-teknik för att under 2012 visas för skolungdomar på biografier runt om i landet.

Operans digitala biovisningar av *Carmen* och *Trollflöjten* i samarbete med Folkets hus och parker nådde rekordpublik för svensk direktsänd opera. Vidare kunde premiären av *MOZART mässa i c-moll* samtidigt upplevas på en storbildsskärm i Kungsträdgården - ett annat exempel på ett nytt sätt nå en bredare publik,

Operans verksamhet utanför operahuset innefattade flera välbesökta aktiviteter. I samband med Nationaldagskonserten i Hagaparken gavs ca 15 000 personer möjlighet att gratis få lyssna till opera. Konserten var ett samarbete med Solna Stad. Andra program som lockade stor och bred publik var den traditionsenliga operakonserten på Gustav Adolfs torg under Kulturfestivalen i samarbete med Stockholms Stad, och i Vitabergsparken med smakprov från kommande repertoar under två kvällar, som vanligt i samarbete med Stockholms Parkteater.

Förutom bredd uppvisades spetskompetens utanför operahuset när Hovkapellet under ledning av chefsdirigenten Lawrence Renes framförde Bruckners *Symfoni nr 8* i Berwaldhallen, en konsert som mottogs med stor entusiasm och fick högsta betyg av en enig press.

De båda nationalscenerna – Operan och Dramaten – samarbetade i föreställningen *En kväll med Operan*, där Hovkapellet, kör och solister mötte skådespelare i en historisk tillbakablick från den tid då teatrarna var hopslagna.

Operan deltog i Östersjöfestivalen genom att ta emot ett exklusivt gästspel från Mariinskijteatern i St. Petersburg som gav två utsålda föreställningar av baletten *Den puckelryggiga lilla hästen* på stora scenen. I och kring Operans Guldföajé utspelade sig Mecatronics Live, en installation och föreställning av och med Åsa och Carl Unander-Scharin där även studenter från Operahögskolans kurs Extended Opera medverkade.

Viktiga för Operans spridning ute i landet är bl a ett antal radioutsändningar per år i samarbete med Sveriges Radio. Under 2012 sändes samtliga operapremiärer, nämligen *Riddar Blåskäggs borg/Trouble in Tahiti* (ca 8 000 lyssnare, sändes direkt), *Lohengrin* (ca 15 000, sändes direkt), *Karolinas sömn* (sänd i efterhand, ca 20 000 lyssnare), *Trollflöjten* (ca 30 000, sändes direkt) och *Maskeradbalen* (ca 30 000, sändes direkt).

Verksamheten 2012 i siffror

Tabell 1

Plats Uppsättning Aktivitet	Kommentar	Antal föreställningar	Antal besökare	Beläggning %
Föreställningar stora scenen				
Opera				
Barberaren i Sevilla	Repris	8	8 091	100 %
Blåskägg/Tahiti	Premiär	11	5 952	54 %
Bohème	Repris	10	8 515	85 %
Capriccio	Nypremiär	7	4 439	64 %
Carmen	Repris	21	18 862	90 %
Elektra	Repris	3	2 743	92 %
Flickan från Västern	Repris	10	9 810	98 %
Karmelitsystrarna	Repris	4	3 076	77 %
Lohengrin	Premiär	11	10 195	93 %
Läderlappen	Repris	10	7 482	75 %
Maskeradbalen	Premiär	11	10 911	100 %
Spader dam	Repris	7	4 792	69 %
Tosca	Repris	11	9 809	90 %
Trollflöjten	Premiär	19 ¹	18 710	100 %
Summa opera stora scenen (2011 inom parentes)		143 (127)	1 233 387 (1 049 989)	-
Genomsnitt opera stora scenen (2011 inom parentes)		-	863 (827)	87 % (83)
Balet				
Messias	Repris	9	5 583	73 %
MOZART mässa i c-moll	Urpreniär	10 ²	7 315	86 %
Nötknäpparen	Repris – Barn- och ungdom	12 ³	12 545	100 %
Svansjön	Repris	6	6 641	100 %
Sylfiden	Nypremiär	7	5 185	87 %
Triple Excellence	Urpreniär	8	4 908	72 %
Törnrosa	Premiär	15	13 671	100%
Summa balett stora scenen (2011 inom parentes)		67 (63)	55 848 (50 966)	-
Genomsnitt balett stora scenen (2011 inom parentes)		-	838 (809)	98 % (95)
Övrigt stora scenen				
Operahögskolan	Elevföreställning	3	2 223	74 %
Dramaten på Operan 19/5	Divertissemang	1	579	58 %
Gästspel Marinskij, Östersjöfestivalen 26-27/8	Balet	2	2 258	100 %
Kulturnatt – festkonsert 21/4		1	1 124	100 %
Operasolisternas julkonsert 16/12		2	2 112	100 %
Plats Uppsättning	Kommentar	Antal föreställningar	Antal besökare	Beläggning %

¹ Varav en var skolföreställning.

² Ibid

³ Ibid

Aktivitet				
Konsert (Familjedag) 19/5	Barn- och ungdom	1	1 100	100 %
Summa stora scenen (2011 inom parentes)		220 (204)	188 631 (169 314)	-
Genomsnitt stora scenen (2011 inom parentes)		-	857 (830)	91 % (88)
Föreställningar Rotundan				
Unga koreografer	Balet - urpremiär	3	360	92 %
Kulturnatt – Kungliga baletten 21/4	Balet	1	120	92 %
Gossen och kärleken till tre apelsiner	Opera - Barn- och ungdom	22	2 417	92 %
Pierrot på Operan	Balet - urpremiär – Barn och ungdom	30	3 328	92 %
Summa Rotundan (2011 inom parentes)		56 (6)	6 225 (729)	-
Genomsnitt Rotundan (2011 inom parentes)		-	111 (121)	92 % (100)
Föreställningar Guldfoajén				
Sommarkonserter		15	1 144	64 %
Svenska balettskolan – Orkestern	Balet	7	840	100%
Trombonfestival	Barn- och ungdom	5	501	-
Operaclowner	”-	6	618	-
Pianokonsert	”-	3	265	-
Föreställningar övriga scener/lokaler i operahuset				
Kulturnatt - Jazz Evergreens 21/4	Operakaféet	2	220	-
Lunchkonserter	”-	66	4 368	95 %
Turnéer och gästspel i Sverige				
Svansjön (Kungliga Baletten) på Malmö Opera 23-25/2	Balet	3	4 319	100 %
Karolinas sömn, Artipelag 2-9/6 Hålludden, Värmdö	Opera – urpremiär	5	1 674	84 %
Nationaldagskonsert (solister och Kungliga Operans kör), Hagaparken 6/6	Opera	1	15 000	-
Smakprov från kommande säsong - Stockholms kulturfestival 18/8	Opera	1	7 790	-
Medverkan i Cullbergbalettens program (Kungliga Baletten), Vitabergsparken, Stockholm 24/8	Balet	1	2 800	-
Smakprov från kommande säsong, Vitabergsparken, Stockholm 25/8	Opera	1	2 800	-
Kungliga baletten i Kungsträdgården 13/9	Balet	2	150	
Konsert - Bruckners 8:e symfoni (Kungliga Hovkapellet), Berwaldhallen, Stockholm 23/9		1	557	43 %

Plats Uppsättning Aktivitet	Kommentar	Antal föreställningar	Antal besökare	Beläggning %
Trollflöjten konsertant – Louis de Geer konsert och kongress), Norrköping 16/12	Opera	1	1 253	96 %
Trombonfestival, Stockholms kulturfestival, Brunkebergstorg 15/8	Barn- och ungdom	1	150	
Summa turné och gästspel Sverige (2011 inom parentes)		17 (29)	36 493 (28 021)	-
Turnéer och gästspel utomlands				
Konsert – (Kungliga Hovkapellet), Åbo, Finland 10/8		1	1 145	84 %
Summa turné och gästspel utomlands (2011 inom parentes)		1 (21)	1 145 (20 384)	84 % (83)
Summa föreställningar och besökare (2011 inom parentes)		398 (361)	240 250 (225 904)	-
Övriga aktiviteter i operahuset				
Introduktioner		10	1 130	
Introduktion Nötknäpparen – för barn	Barn- och ungdom	11	960	
Opera- och balettkvartar inför föreställning		188	15 919	
Samtal – opera och politik Ebba Witt-Brattström och Bengt Göransson om Verdi och Gustav III		1	120	
Föredrag om Verdis Maskeradbalen, Roger Parker		1	60	
Opera Mecatronica - Live		4	400	
Champagneprovning i samband med föreställning		2	62	
Presentation av bok om Jussi Björling		1	45	
Visningar i operahuset		176	4 069	
Kulturnatten – visning bakom kulisserna		4	105	
Julmarknad, luciatåg mm		1	2 200	
Evenemang i anslutning till familjedagen 27/10	Barn- och ungdom	1	600	
Killdag i samarbete med Kungliga Svenska Balettskolan	-"-	1	100	
Skolverksamhet, lovaktiviteter	-"-	382	9 612	
Lärarkväll	-"-	2	39	
Skapande skola (guideskola, visningar, danswork-shop)	-"-	9	177	
Work-shops	-"-	5	111	
Devising Opera	-"-	2	45	

Plats Uppsättning Aktivitet	Kommentar	Antal föreställningar	Antal besökare	Beläggning %
Summa övriga aktiviteter i operahuset (2011 inom parentes)		801 (790)	35 754 (34 356)	-
Produktioner - radio- och TV-sändningar samt digitala sändningar				
Carmen 31 mars	Folkets hus och parker (direktsändning i det digitala biograf-nätet)	1	2 340	-
Trollflöjten 22 oktober	”-	1	4 815	-
Zemire & Azor	Folkets hus och parker - skolvisningar 3D.	1	6 143	-
Mozart mässa i c-moll (digital direktsändning till Kungsträdgården)		1	350	-
Flickan från Västern	SVT	1	35 000	-
Riddar Blåskäggs borg/ Trouble in Tahiti 11/2	Direktsändning i SR	1	8 000 ⁴	-
Lohengrin 7/4	”	1	15 000 ⁵	-
Karolinas sömn 14/7	”	1	20 000 ⁶	-
Trollflöjten 6/10	”	1	30 000 ⁷	-
Maskeradbalen 24/11	”	1	30 000 ⁸	-

SAMMANSTÄLLNING	Antal föreställningar och aktiviteter	Varav för barn och ungdom	Antal besökare /lyssnare/tittare
Föreställningar och aktiviteter i operahuset	1 181 (1 101)	494 (469)	238 566 (211 855)
Turnéer och gästspel	18 (50)	1 (18)	37 638 (48 405)
Radio-, TV och digitala sändningar (antal sända produktioner – ej antal sändningar)	10 (8)	1 (0)	151 648 (650 000)

⁴ Lyssnarsiffrorna avser en uppskattning från Sveriges Radio.

⁵ Ibid

⁶ Ibid

⁷ Ibid

⁸ Ibid

Tabell 2

Denna tabell visar barn- och ungdomsverksamheten här utbruten ur Tabell 1.

Plats Uppsättning Aktivitet	Kommentar	Antal föreställningar	Antal besökare	Beläggning %
Barn- och ungdomsverksamhet				
Stora Scenen				
Trollflöjten	Skolföreställning	1	779	92 %
Mozart mässa i C-moll	-"-	1	423	50 %
Nötknäpparen	Varav en skolföreställning	12	12 545	100 %
Konsert (Familjedag)		1	1 100	100 %
Rotundan				
Gossen och kärleken till tre apelsiner	Repris	22	2 417	92 %
Pierrot på Operan	Urpremiär	30	3 328	92 %
Guldfoajén				
Trombonfestival	Barn- och ungdom	5	501	-
Operaclowner	-"-	6	618	-
Pianokonsert	-"-	3	265	-
Turnéer och gästspel				
Trombonfestival, Stockholms kulturfestival, Brunkebergstorg	Barn- och ungdom	1	150	
Summa föreställningar och besökare (2011 inom parentes)		82 (75)	22 126 (24 525)	
Övriga aktiviteter i operahuset				
Introduktion Nötknäpparen – för barn		11	960	
Evenemang i anslutning till familjedag den 27 okt		1	600	
Killdag i samarbete med Kungliga Svenska Balettskolan		1	100	
Skolverksamhet, lovaktiviteter		382	9 612	
Lärarkväll		2	39	
Skapande skola (guideskola, visningar, danswork-shop)		9	177	
Work-shops		5	111	
Devising Opera		2	45	
Summa föreställningar och aktiviteter inom barn- och ungdomsverksamheten (2011 inom parentes)		495 (487)	33 370 (37 660)	-
Produktioner - radio- och TV-sändningar samt digitala sändningar				
Zemire & Azor	Folkets hus och parker - skolvisningar 3D.	1	6 143	-
Summa föreställningar, sändningar och aktiviteter inom barn- och ungdomsverksamheten (2011 inom parentes)		495 (487)	39 913 (37 660)	-

Ekonomiskt utfall och eget kapital

Årets resultat uppgår till 8,3 mkr (7,0 mkr). Rörelseresultatet är negativt -5,9 mkr (5,0 mkr) då årets resultat innehåller en extraordinär intäkt om 11,8 mkr. Recettintäkter inklusive turnéer ökade under 2012 och uppgår till 61,8 mkr (61,2 mkr). Den totala egenfinansieringen uppgår till 84,3 mkr (79,4 mkr).

Operan och Statens fastighetsverk (SFV) har inventerat operahusets eftersatta underhåll. Under åren 2005-2011 har vissa åtgärder av det som definierats som eftersatt underhåll genomförts och belastats kostnadshyran alternativt betalats av Operan direkt. Den sammanlagda kostnaden för dessa åtgärder uppgår till 11,8 mkr. Detta belopp har återbetalats till Operan och redovisas som extraordinär intäkt.

Det egna kapitalet uppgår vid utgången av 2012 till 27,1 mkr (18,8 mkr).

Under 2012 har Operan återigen ökat antalet premiärer i linje med den konstnärliga ambitionsnivå man har, vilket leder till ökade kostnader för artister och produktioner. Utgifter uppgående till 9,9 mkr för renoveringen av scenmaskineriet och ljus- och ljudanläggningarna har aktiverats under året. De 10 mkr som Operan erhållit i ökat anslag för att bekosta renoveringsprojekten har under 2012 balanserats för att täcka kommande avskrivningar och räntekostnader. Likvida medel ökade med 3,2 mkr och uppgår vid årets utgång till 109,2 mkr (106,0 mkr).

Väsentliga ekonomiska händelser under året och efter dess slut

Lokaler - Operahuset

Operans hyresavtal för operahuset med SFV går ut den 31 december 2013. SFV har i uppdrag av regeringen att i förbereda arbetet för omförhandling av hyresavtalet för operahuset per den 1 januari 2014. Syftet med detta uppdrag är att förändra principerna för hyressättningen för att nå en mer ändamålsenlig hyressättning. Ett arbete pågår sedan 2012 för detta syfte, men är ännu ej avslutat. SFV har till Operan redovisat mycket preliminära siffror avseende kommande hyreshöjningar. Operan ser dock inga möjligheter att finansiera en hyreshöjning inom dagens anslagsramar, vilket innebär att Operan kommer att behöva tillskott för att täcka eventuella ökade hyreskostnader.

Operan har tillsammans med SFV fastställt vad som redan vid ingången av kostnadshyressystemet 2007 var att anse som eftersatt underhåll av operahuset. Ventilationen i operahuset är ett sådant eftersatt område som måste åtgärdas, dock med viss uppgradering för att följa uppställda miljömål som följt. Operan anser att SFV ska stå för kostnaderna avseende åtgärdandet av det eftersatta underhållet. Kostnader för uppgraderingen kommer att innebära vissa investeringar som kommer att belasta Operan genom kostnadshyran. Operan kommer att behöva tillskott för den del av åtgärderna som inte är att se som eftersatt underhåll.

Pensioner

Operan har tidigare pekat på de risker för verksamheten som följer av den genom-förda pensionsreformen vilken bl.a. innebär att dansare, sångare och musiker har rätt att arbeta fram till 67 års ålder. Dock kan inte sångare och dansare med bibehållen konstnärlig kvalitet (ofta på grund av fysiska skador) utföra sina arbetsuppgifter fram till 67 års ålder. Detta ställer stora krav på Operans arbetsgivarpolitik, resurser, insatser och HR-arbete i syfte att utveckla omställningsprogram mm.

Regeringen tog ett steg framåt i budgetpropositionen för 2013, då man angav att arbetsmarknadens parter bör ta över ansvaret och genom kollektivavtal reglera pensionsvillkoren på scenkonstområdet. Mycket återstår dock innan frågan är löst.

Investeringar

Periodens investeringar uppgår till 12,4 mkr (9,4 mkr). I denna summa ingår renoveringen av teatermaskineriet samt ljus- och ljudanläggning till 9,9 för året och har aktiverats som pågående projekt. Övriga inventarier avser bl.a. ett nytt balettgolv i Rotundan.

Scen teknik

Under 2011 påbörjades den planerade renoveringen av teatermaskineriet och annan scen teknik, vilken kommer att förbättra arbetsmiljön och möjliggöra spel av planerade föreställningar. Arbetet beräknas vara avslutat under 2014. Från och med 2010 fick Operan en anslagshöjning med 10 mkr. Detta är medel som ska användas till renoveringsprojekt i operahuset.

Bolagets förväntade ekonomiska utveckling

Riksdagen har för år 2013 beslutat om ett driftstillskott från aktieägaren till Operan om 435,2 mkr (433,4 mkr år 2012). Operan beräknar att för helåret 2013 visa ett underskott. Trots de konstnärliga framgångarna Operan uppnått finns det en stor osäkerhet inför framtiden. Det största hotet är att anslagen urholkas och inte ligger i den nivå Operan kräver för att verksamheten fortsatt skall kunna drivas med hög kvalitet och att Operan skall kunna uppfylla de mål som ligger i Operans uppdrag.

För att kunna genomföra de stora investeringar som operahuset står inför måste upplåning ske.

Medarbetare

Antalet anställda i medeltal under perioden har varit 552 (543).

Jenny Nyström tillträdde som HR-chef 1 januari 2012 och Ingela Roos tillträdde som marknadschef den 1 maj 2012.

Styrelsen

Styrelsen har under 2012 bestått av Kristina Rennerstedt (ordförande), Katarina Bonde, Anna-Karin Celsing (fr.o.m. 25/4 2012) Michael Christiansen, Karin Forseke (t.o.m. 25/4 2012), Dag Hallberg, Leif Jakobsson, Lennart Låftman och Mira Helenius Martinsson. Ordinarie arbetstagarrepresentanter var Thomas Nylander, Marianne Ekelöf och Gunilla Markström

(fr.o.m. 1/7 2012) Jan-Erik Wikström och Anna Norrby (båda t.o.m. 30/6 2012) suppleanter var Gunilla Markström, Lena Nordin (båda t.o.m. 30/6 2012), Pierre Gylbert och Olof Westring (båda fr.o.m. 1/7 2012).

Lönsamhetsmål, kapitalstruktur och utdelning

Operans verksamhet syftar inte till att ge ett ekonomiskt överskott. Enligt bolagsordningen medför inte aktierna rätt till utdelning utan bolagets vinst ska, i den mån den inte balanseras, användas för att främja bolagets ändamål. Det ankommer på bolaget att genom det egna resultatet säkerställa ett kapital som ger ekonomisk stabilitet. Någon vinstutdelning från bolaget ska därför inte ske.

Vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel	SEK
Balanserade vinstmedel	3 258 326
Årets vinst	8 289 947
Summa	11 548 273

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att vinstmedlen disponeras så att i ny räkning överförs 11 548 273 kr.

Årsstämma för verksamhetsåret 2012 kommer att hållas den 22 april 2013.

Beträffande resultat och ställningen i övrigt, per den 31 december 2012, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar samt kassaflödeanalyser.

RESULTATRÄKNING (tkr)

	Noter	2012	2011
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	1	84 253	79 354
Statligt bidrag		423 408	427 176
Summa		<u>507 661</u>	<u>506 530</u>
Rörelsens kostnader			
Personalkostnader	2	-401 176	-384 450
Lokalkostnader	11	-57 066	-57 147
Övriga externa kostnader	3	-50 583	-55 003
Avskrivningar	4	-4 780	-4 914
Summa		<u>-513 605</u>	<u>-501 514</u>
Rörelseresultat		-5 944	5 016
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter		2 472	2 020
Resultat efter finansiella investeringar		-3 472	7 036
Extraordinär intäkt	12	11 762	0
Årets resultat		8 290	7 036

BALANSRÄKNING (tkr)

		2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, tekniska anläggningar och inventarier	4	13 407	14 926
Pågående nyinvesteringar	5	9 915	808
		<u>23 322</u>	<u>15 734</u>
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		19 056	18 555
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	6	15 228	15 131
		<u>34 284</u>	<u>33 686</u>
Kassa och bank		109 213	106 039
Summa tillgångar		<u>166 819</u>	<u>155 459</u>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	14		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital, 500 aktier à 1.000 kr		500	500
Reservfond		15 090	15 090
		<u>15 590</u>	<u>15 590</u>
Ansamlad förlust			
Balanserad vinst/förlust		3 258	-3 778
Årets resultat		8 290	7 036
		<u>11 548</u>	<u>3 258</u>
Summa eget kapital		<u>27 138</u>	<u>18 848</u>
Avsättningar	8	9 529	8 659
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		18 732	27 338
Övriga skulder	9	5 547	5 303
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	7	105 873	95 311
		<u>130 152</u>	<u>127 952</u>
Summa eget kapital och skulder		<u>166 819</u>	<u>155 459</u>
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser			
Kungliga Teatern AB:s reservfond		2 346	2 346
Svensk Scenkonst		7 240	7 162
Bankgaranti	13	437	
		<u>10 023</u>	<u>9 508</u>

KASSAFLÖDESANALYS (tkr)

	2012	2011
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	8 290	7 036
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m. 10	4 780	4 861
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet	<u>13 070</u>	<u>11 897</u>
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-598	3 487
Minskning/ökning av leverantörsskulder	-8 606	8 115
Minskning/ökning av övriga kortfristiga rörelseskulder	11 676	17 553
Kassaflöde från den löpande verksamheten	<u>15 542</u>	<u>41 052</u>
Investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	4,5 -12 368	-9 407
Försäljning av inventarier	4 0	53
Kassaflöde från investeringsverksamheten	<u>-12 368</u>	<u>-9 354</u>
Årets kassaflöde	3 174	31 698
Likvida medel vid årets början	<u>106 039</u>	<u>74 341</u>
Likvida medel vid årets slut	<u>109 213</u>	<u>106 039</u>

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Om inte annat framgår är principerna oförändrade i jämförelse med föregående år. Beträffande extraordinär intäkt se not 12.

Intäktsredovisning

Löpande bidrag från staten intäktsredovisas som huvudregel i takt med utbetalning. I de fall bidraget är villkorat med någon typ av prestation, sker dock intäktsredovisning först när prestationen sker. Detta gäller specifikt för tillkommande bidrag från staten för att finansiera investeringar, underhåll och reparationer enligt särskild investeringsplan. Denna del av bidraget intäktsredovisas direkt för de fall det nyttjas för underhåll och reparationer. Om bidraget istället nyttjas för investeringar intäktsredovisas bidraget i takt med avskrivningar på den underliggande investeringen. I balansräkningen redovisas ej nyttjat bidrag som förutbetalad intäkt. I de fall denna till viss del är långfristig framgår detta av not.

Övriga intäkter och kostnader i verksamheten redovisas enligt bokföringsmässiga grunder. Detta innebär att föreställningsanknutna kostnader inte aktiveras.

Materiella anläggningstillgångar

Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar görs linjärt enligt följande:

Maskiner och tekniska anläggningar	5-20 år
Inventarier	5 år

Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att tillgång minskat i värde görs en bedömning av dess redovisade värde. I de fall det redovisade värdet överstiger det beräknade återvinningsvärdet skrivs det redovisade värdet omedelbart ner till detta återvinningsvärde.

Fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Fordringar och skulder i utländsk valuta är värderade till balansdagens kurs.

Övriga tillgångar och skulder är värderade enligt lägsta värdets princip.

Skatter

Inkomstskatt redovisas enligt BFNAR 2001:1.

Noter (tkr)

1 Nettoomsättning	2012	2011
Recettmedel	59 514	50 001
Turnéer	2 280	11 160
Sponsorintäkter och donationer	4 422	2 958
Övriga intäkter	18 037	15 235
	<u>84 253</u>	<u>79 354</u>

I posten övriga intäkter ingår bl. a uthyrning av lokaler och produktioner samt övriga arrangemang och tjänster.

2 Personalredovisning

Antal anställda

Antal anställda redovisas i årsarbetare, dvs. den tjänstgöring som en heltidsarbetande utför under ett år.

	2012	2011
Konstnärlig	262,7	271,3
Teknisk	204,0	194,9
Administrativ	84,9	76,6
	<u>551,6</u>	<u>542,8</u>
% Kvinnor:	48	47
% Män:	52	53

Styrelse, VD och företagsledning

	2012		2011	
	total	varav män	total	varav män
Styrelse	10	5	11	6
VD	1	0	1	0
Ledande befattningshavare exkl. VD	2	1	2	1

Personalomsättning och sjukfrånvaro

	2012	2011
Personalomsättningen har varit	5%	3%
Sjukfrånvaron totalt har varit	3%	3%
Sjukfrånvaron har fördelat sig på följande sätt		
Kvinnor	4%	2%
Män	3%	3%
Anställda under 30 år	4%	1%
30-49 år	2%	2%
50-	4%	4%
Samt sjukfrånvaro över 60 dagar av den totala frånvaron	37%	32%

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2012	2011
Löner och ersättningar	239 624	232 619
Sociala avgifter	64 236	59 856
Pensionskostnader	62 963	63 476
Övriga personalkostnader	34 353	28 499
Summa personalkostnader	401 176	384 450

I övriga personalkostnader ingår bl. a inhyrd produktionspersonal, upphovsmannaersättningar och utbildning

Ersättningar till ledande befattningshavare

	2012			
	Lön	Övriga förmåner	Pensionskostnader	Summa
Birgitta Svendén	1 317	0	481	1 798
VD, operachef				
Maria Bratt	900	101	282	1 283
vice VD, administrativ chef				
Johannes Öhman	864	0	197	1 061
balettchef fr.o.m. 1/7 2011				
	2011			
	Lön	Övriga förmåner	Pensionskostnader	Summa
Birgitta Svendén	1 290	0	470	1 760
VD, operachef fr.o.m. 1/2 2010				
Maria Bratt	905	108	264	1 277
vice VD, administrativ chef				
Johannes Öhman	415	0	78	493
balettchef fr.o.m. 1/7 2011				
Marc Ribaud	444	104	191	739
balettchef				

Uppllysning om ersättning och villkor till ledande befattningshavare

Årsstämman fastställde i april 2012 riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare.

Riktlinjerna bygger på de riktlinjer som regeringen utfärdat om anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande.

VD:s anställning är tidsbegränsad till 6 år (t.o.m. 31 mars 2016). Ett avgångsvederlag om max 18 månader kan utgå. Lönen är bestämd med hänsyn till de pensionsutbetalningar som VD med anledning av tidigare anställning i enlighet med den s.k. PISA-förordningen (SFS 2003:56) har rätt till.

För VD betalas en premie på 30 % av den fasta lönen till en tjänstepensionsförsäkring

Verkställande direktörens lön beslutas av styrelsen.

För övriga ledande befattningshavare tillämpas branschens allmänna anställningsvillkor enligt avtal mellan Teaterförbundet och Svensk Scenkonst.

Konstnärliga chefer har tidsbegränsade anställningar.

Ersättningar till styrelsen (kr)	2012	2011
Bonde Katarina	22 500 kr	21 500 kr
Celsing, Anna-Karin, fr.o.m. 2012-04-25	0 kr	0 kr
Christiansen Michael	15 000 kr	24 750 kr
Forseke Karin, t.o.m. 2012-04-25	7 500 kr	18 250 kr
Hallberg Dag	22 500 kr	21 500 kr
Helenius Martinsson, Mira	22 500 kr	15 000 kr
Jakobsson Leif	22 500 kr	21 500 kr
Låftman Lennart	22 500 kr	21 500 kr
Rennerstedt Kristina, ordförande	45 000 kr	47 000 kr

Till styrelsens ordförande och ledamöterna i styrelsen utgår arvode enligt årsstämman beslut. Arvodet uppgår till 60 000 kr per år och till övriga ledamöter till 30 000 kr per år. Arvodet till Anna-Karin Celsing utbetalas i februari 2013. Karin Forsekes arvode har under 2012 utbetalats mot faktura från eget bolag. Fakturering har skett inklusive sociala avgifter och moms men är kostnadsneutralt för bolaget. Styrelsens ordföranden och övriga styrelseledamöter har inga avtal med Kungliga Operan AB om framtida pension och avgångsvederlag.

3 Ersättning till revisorer

	2012	2011
Revisionsuppdrag		
Deloitte AB	217	275
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag		
Deloitte AB	65	75
Skatterådgivning		
Deloitte AB	8	
Övriga tjänster		
Deloitte AB	54	35
SUMMA	344	385

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisning, bokföring och resultatrapportering samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Dessutom ingår övriga uppgifter som det ankommer på bolagets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av granskningen.

4 Maskiner, tekniska anläggningar och inventarier

	2012-12-31	2011-12-31
Scenmaskineri		
Anskaffningsvärde	31 045	31 045
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	31 045	31 045
Ingående avskrivningar	-31 045	-31 045
Utgående ackumulerade avskrivningar	-31 045	-31 045
Utgående planerligt restvärde	0	0

Scenmaskineriet finansierades 1989/90 genom ett räntefritt bidrag i förskott på 30 Mkr som regleras genom årliga avräkningar på förskottet med 5 % under en tjugoårsperiod fr.o.m. 1990/91 t.o.m. juni 2010. Scenmaskineriet som avskrivits under samma tidsperiod är nu fullt avskrivet.

	2012-12-31	2011-12-31
Projektering nytt teatermaskineri		
Ingående anskaffningsvärde	13 982	13 982
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	13 982	13 982
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-13 982	-13 982
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-13 982	-13 982
Utgående restvärde	0	0

Tekniska anläggningar	2012-12-31	2011-12-31
Ingående anskaffningsvärde	6 215	2 999
Årets anskaffning	0	3 216
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>6 215</u>	<u>6 215</u>
Ingående avskrivningar	-922	-300
Årets avskrivningar	-621	-622
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-1 543</u>	<u>-922</u>
Utgående planenligt restvärde	4 672	5 293
Inventarier - övriga	2012-12-31	2011-12-31
Ingående anskaffningsvärde	57 743	52 412
Årets anskaffning	3 260	5 384
Försäljningar och utrangeringar	0	-53
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>61 003</u>	<u>57 743</u>
Ingående avskrivningar	-48 110	-43 870
Försäljningar och utrangeringar	0	53
Årets avskrivningar	-4 158	-4 293
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-52 268</u>	<u>-48 110</u>
Utgående planenligt restvärde	8 735	9 633
Summa inventarier	13 407	14 926
5 Pågående nyinvesteringar	2012-12-31	2011-12-31
Dokumentationsutrustning		
Ingående anskaffningsvärde	808	0
Årets anskaffning	0	808
Utrustning tagen i drift	-808	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>0</u>	<u>808</u>
Renovering teatermaskineri (RTM)		
Ingående anskaffningsvärde	0	0
Årets anskaffning	8 445	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>8 445</u>	<u>0</u>
Ljud- och ljusanläggning		
Ingående anskaffningsvärde	0	0
Årets anskaffning	1 470	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>1 470</u>	<u>0</u>
Summa pågående nyinvesteringar	9 915	808
6 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2012-12-31	2011-12-31
Hyror lokaler	13 128	12 812
Övriga poster	2 100	2 319
	<u>15 228</u>	<u>15 131</u>

7 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2012-12-31	2011-12-31
Semesterlöneskuld, komplöneskuld och retrolöner	6 982	6 118
Sociala kostnader inklusive pensioner	34 175	32 631
Abonnemang, presentkort	19 814	15 435
Bidrag för renoveringar	27 229	17 230
Upplupna kostnader	5 593	8 022
Omställningskostnader	4 036	4 713
Förutbetalda intäkter	8 044	11 162
	<u>105 873</u>	<u>95 311</u>

8 Avsättningar

Avsättningar avser bedömda ej avtalade pensions- och omställningskostnader

9 Övriga skulder	2012-12-31	2011-12-31
Personalskatter	5 140	4 838
Övrigt	407	465
	<u>5 547</u>	<u>5 303</u>

10 Kassaflödesanalysen	2012	2011
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m.		
Avskrivningar och nedskrivningar	4 780	4 914
Försäljning av anläggningstillgångar	0	-53
	<u>4 780</u>	<u>4 861</u>

11 Hyresavtal

Operans två större hyresavtal avser Operahuset vid Norrström med Statens fastighetsverk (SFV) och verkstäderna i Gäddviken med Vasakronan.

Operahuset är ett s.k. kostnadshyresavtal om ca 25,6 mkr/ år gällande t.o.m. 2013-12-31.

2010 togs ny Korsal i drift och den gamla renoverades. Tvist föreligger med SFV avseende viss begränsning i nyttjandet. Hyrestillägg för korsalarna på 5,1 mkr/år gäller t.o.m. 2024-06-30.

Hyran i Gäddviken uppgår till ca 21 mkr/år och löper till 20210630. Smärre lokalytor vidare uthyrs.

12 Extraordinär intäkt

Operan och SFV har inventerat operahusets eftersatta underhåll. Under åren har vissa åtgärder av det som definierats som eftersatt underhåll genomförts och belastat kostnadshyran alternativt betalats av Operan direkt. Den sammanlagda kostnaden för dessa åtgärder uppgår till 11,8 mkr. Detta belopp har återbetalats till Operan och redovisas som extraordinär intäkt. Detta är en tillämnning av Årsredovisningslagen 2 kap. 3§ och innebär en avvikelse från vad som följer av allmänna råd.

13 Ansvarsförbindelser

Utdömt belopp enligt dom i Stockholms tingsrätt 16 januari 2012 vilken är överklagad.

14 Eget kapital

	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa Eget kapital
Belopp vid årets ingång	500	15 090	3 258	18 848
Årets resultat			8 290	8 290
Belopp vid årets utgång	500	15 090	11 548	27 138

Skatt på årets resultat	2012-12-31	2011-12-31
Akkumulerat underskottsavdrag, tkr.	3 224 127	3 234 917

En uppskjuten skattefordran hänförlig till dessa underskottsavdrag redovisas ej då det ej anses sannolikt att avdragen kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Stipendiestiftelser

Kungliga Operan är förvaltare för följande stiftelser:

Stiftelsen Agda Cecilia Riltons balettfond
 Stiftelsen Bobergs - von Platens Stipendiesamfund
 Stiftelsen Göran Järvefelts Minnesfond
 Stiftelsen John Forsells m fl. samfund
 Stiftelsen Järnström - Sundbergs Operastiftelse
 Stiftelsen Kurt Bendix Fond
 Stiftelsen Björnska Fonden
 Stiftelsen Förste Hovkapellmästare Sixten Ehrlings Jubileumsfond
 Stiftelsen Studieledaren Sten Enviks Stipendiefond
 Gunilla Roempkes Dansstiftelse

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

Kungliga Operan AB (Operan) är ett av staten helägt aktiebolag med säte i Stockholm, Sverige.

Operans bolagsstyrning bedrivs dels utifrån externa ramverk som aktiebolagslagen (2005:551) och övrig tillämplig lagstiftning, statens ägarpolicy och övriga ägardirektiv och riktlinjer, svensk kod för bolagsstyrning (Koden) och bolagsordningen och dels utifrån interna ramverk som styrelsens arbetsordning, instruktion för verkställande direktören samt interna policys och riktlinjer.

Operan har under året följt Koden med följande undantag: Bolagsstyrningsrapporten saknar uppgift om huruvida styrelseledamöterna är oberoende i förhållande till större aktieägare. Statens ägarpolitik anger att den relevanta bestämmelsen i Koden i huvudsak syftar till att skydda minoritetsaktieägare i bolag med spritt ägande. I statligt helägda bolag saknas därför skäl för att redovisa sådant oberoende. Nominering av styrelseledamöter och revisorer sker enligt de principer som beskrivs i statens ägarpolitik och dessa ersätter då Kodens regler. Någon valberedning i Kodens mening tillämpas därmed inte på nomineringsprocessen. Nomineringsprocessen drivs och koordineras istället av Enheten för statligt ägande inom Näringsdepartementet, se vidare under punkten Nomineringsprocessen.

Denna bolagsstyrningsrapport har granskats av Operans revisorer.

Bolagsstämma

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ, där aktieägarens inflytande utövas. De ärenden som ska behandlas vid stämman regleras av aktiebolagslagen. Kallelse till årsstämma skall utfärdas tidigast sex och senast fyra veckor före stämman och skickas till riksdagens centralkansli. Riksdagsledamot har rätt att, efter anmälan till styrelsen senast en vecka i förväg, närvara vid årsstämman och i anslutning till denna ställa frågor.

Operans årsstämma hölls den 25 april 2012. Vid stämman beslöts bland annat om ansvarsfrihet för bolagets styrelse och verkställande direktör för räkenskapsåret 2011 samt val av styrelseledamöter. Vid årsstämman omvaldes sju av ordinarie styrelseledamöterna. Kristina Rennerstedt omvaldes till styrelsens ordförande. Anna-Karin Celsing valdes till ny styrelseledamot. Karin Forseke avtackades.

Styrelsen

Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av lägst fyra och högst åtta ordinarie ledamöter som utses av bolagsstämman. Dessutom har arbetstagarorganisationerna, enligt svensk lag, rätt att utse ordinarie ledamöter med suppleanter. Verkställande direktören ingår inte i styrelsen, men är tillsammans med vice VD och chefsjuristen adjungerad.

Presentation av styrelsen och dess sammansättning 2012:

Namn, mandattid, närvaro	Personlig bakgrund	Andra uppdrag 2012
Kristina Rennerstedt Ordförande sedan	Född 1952, jur.kand. Kulturråd på ambassaden i	Styrelseordförande: Stiftelsen Bokbranschens Understöds-

<p>2009 Närvaro vid 6 möten</p>	<p>Washington 2012- Generaldirektör för Statens Kul- turråd 2001-2007 Statssekreterare justitiedeparte- mentet 1994-2001</p>	<p>och Utbildningsfond Styrelseledamot: Stim, Svenska tonsättares internationella musikbyrå Sundbybergs Stadsnätbolag AB Sundbybergs Bredband AB Ordförande, Stiftelsen Getfotsfondens Grafikstipendium Ordförande, Stiftelsen Anna-Lisa Thom- son till Minne Avdelningsordförande, Allmänna Rekla- mationsnämnden</p>
<p>Katarina Bonde Ledamot sedan 2005 Närvaro vid 5 möten</p>	<p>Född 1958, civ.ing. VD Kubi LLC och West Wines 2005- VD Unisite Software Inc 2000- 2004, VD Captura International 1997- 2000, VP Sales and Marketing Timeline Software Inc. 1993-96 VD Programator Industri AB 1989-1992</p>	<p>Styrelseordförande: Propellerhead Software Styrelseledamot: Sjätte AP-fonden Micronic Mydata AB Microsystemation AB Aptilo Networks AB eBuilder AB Sverige Amerika Stiftelsen</p>
<p>Anna-Karin Celsing Ledamot sedan april 2012 Närvaro vid 4 möten</p>	<p>Född 1962, civ.ek. Finansiell och strategisk rådgivare 2007 - Informationschef på RatOS 1999- 2007 Bankdirektör på FöreningsSpar- banken 1992-1999 Projektledare Öhman Corporate Finance 1989-1992 Projektledare Wildeco Ekonomisk Information 1986-1989</p>	<p>Vice styrelse ordförande: Sveriges Television Styrelseledamot: Lannebo Fonder AB och Lannebo Partner AB Team Olmed Ortopedteknik O2 Vind AB Seven Day Finance AB Stiftelsen Berättarministeriet Erikshjälpen Sta Clara Second Hand</p>
<p>Michael Christiansen Ledamot sedan 2009 Närvaro vid 4 möten</p>	<p>Född 1945, cand.jur. Direktör för Det Konglige Teater, Köpenhamn 1992-2008 Departementschef i det danska regeringskansliet 1988-1992</p>	<p>Styrelseordförande: DR- Danmarks Radio Århus Universitet Dansk Retursystem A/S SHL Architects I/S Lead Agency A/S Kraft og Partnere A/S Tencate Denmark A/S Naturhistorisk Museum Naturama Jazzhouse Montmartre Styrelseledamot: Den Norske Opera og Balett KMD A/S C. E. Jensen A/S Teatrene i Holstebro Herregården Nørre Vosborz</p>
<p>Karin Forseke Ledamot sedan 2006 och fram till april 2012 Närvaro vid 2 möten</p>	<p>Född 1955, studerat ekonomi Rådgivare till Kommun- och fi- nansmarknadsminister Mats Odell Finansdepartementet 2007. VD Carnegie Investment Bank AB, (2003 - 2006)</p>	<p>Styrelseuppdrag: Brittiska finansinspektionen (the Financial Services Authority, FSA) European Council on Foreign Relations, Wallenius Lines, Dansens Hus</p>

	COO vid London International Financial Futures Exchange, LIFFE (1993 -1998)	
Dag Hallberg Ledamot sedan 2007 Närvaro vid 6 möten	Född 1942, pol.mag. VD for Göteborgs stadsteater 2003-05 Teaterchef/VD for GöteborgsOperan 1994-2002 Adm chef vid Göteborgs konsert- hus 1991-94	Styrelseordförande: Carina Aris Minnesfond Styrelseledamot: Dansmuseets Dansens Hus
Mira Helenius Martinsson Ledamot sedan 2011 Närvaro vid 6 möten	Född 1971, civ.ing. Danschef Norrdans och Scenkonstbolaget Dans 2007- Producent Norrdans 2006 Dansare Norrdans 1998-2006 Sekreterare för miljögruppen i Pirkanmaa Sjukhus distrikt, Fin- land 1997	
Leif Jakobsson Ledamot sedan 2008 Närvaro vid 4 möten	Född 1953, fil.mag. Ordförande för Centralkommiss- ionen för Konst 2010 - (Finland). Programdirektör och vice VD för Sveriges Television 2001-2006. Programdirektör vid Yleisradio - FST 1995-2001. Ordförande för Nordvisionen 2003-2006.	Styrelseledamot: Kungliga Konsthögskolan Nationaloperan i Finland Teaterhögskolan i Finland Ordf. för referensgrupp inom Statens Kul- turråd Ordförande för Nordens hus på Färöarna Medlem av Public Service-kommittén tillsatt av svenska regeringen (2011-2012)
Lennart Låftman Ledamot sedan 2006 Närvaro vid 6 möten	Född 1945, civ.ek. Tidigare varit bl.a. VD för 5e AP- fonden	Styrelseordförande: EOJ 1933 Intervalor Vattenfalls Pensionsstiftelse Styrelseledamot: Dala-Demokraten FastighetsAB Adolf Fredrik Folkandvården i Stockholms län Nyréns Arkitektkontor Oscar Properties Petrus och Augusta Hedlunds Stiftelse RFSU AB Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin Stiftelsen Oscar Hirschs Minne Stockholms Läns Landstings Internbank Telge Energi Styrelsesuppleant NRP Logistics Ledamot i investeringskommittén Natur och Kultur Proventus Capital Partners
Arbetsgagarrepre- santanter Namn och mandattid	Anställning och fackförbund	
Thomas Nylander Arbetsgagarrepre- santanter Närvaro vid 6 möten	Född 1965 Ljustekniker Arbetsgagarrepresentant för Tea- terförbundet (TF), avd. 1	
Jan-Erik Wikström	Född 1969	

Arbetstagarrepresentant Fram till aug 2012 Närvaro vid 2 möten	Hovdansare/Premiärdansare Arbetstagarrepresentant för TF, avd. 1	
Olof Westring Arbetstagarrepresentant Från och med aug 2012 Närvaro vid 2 möten	Född 1973 Premiärdansare Arbetstagarrepresentant för TF, avd. 1	
Anna Norrby Arbetstagarrepresentant Fram till aug 2012 Närvaro vid 3 möten	Född 1964 Alt II Arbetstagarrepresentant för SYMF, Kungliga Operans Kör	
Pierre Gylbert Arbetstagarrepresentant Från och med aug 2012 Närvaro vid 2 möten	Född 1972 Tenor I Arbetstagarrepresentant för SYMF, Kungliga Operans Kör	
Gunilla Markström Arbetstagarrepresentant Närvaro vid 6 möten	Född 1956 Violin 1 Arbetstagarrepresentant för SYMF, Kungliga Hovkapellet	
Lena Nordin Arbetstagarrepresentant Fram till april 2012 Närvaro vid 1 möten	Född 1956 Hovsångerska/Solist Arbetstagarrepresentant för TF, avd. 1	
Marianne Eklöf Arbetstagarrepresentant Från och med aug 2012 Närvaro vid 2 möten	Född 1956 Solist Arbetstagarrepresentant för TF, avd. 1	
Martin Säfström Adjungerad arbets- tagarrepresentant 6 möten	Född 1965 Ljuström Adjungerad arbetstagarrepresentant för Ledarna	

Nomineringsprocessen

För de statligt helägda bolagen tillämpas enhetliga och gemensamma principer för en strukturerad nomineringsprocess. Syftet är att säkerställa en effektiv kompetensförsörjning till bolagens styrelser. Nomineringsprocessen koordineras av Enheten för statligt ägande inom Näringsdepartementet. En arbetsgrupp analyserar kompetensbehovet utifrån styrelsens sammansättning samt bolagets verksamhet och situation. Nomineringen och tillsättningen föregås av en dialog mellan Näringsdepartementet, Kulturdepartementet och styrelseordföranden.

Styrelsens arbete

Styrelsen har ett övergripande ansvar för att verksamhetens mål och inriktning uppfylles.

Styrelsen arbetar efter en arbetsordning som fastställs årligen och som reglerar frekvens och dagordning för styrelsemöten, distribution av material till sammanträden samt ärenden att föreläggas styrelsen som information eller för beslut. Arbetsordningen inkluderar en VD-instruktion som reglerar arbetsfördelningen mellan styrelsen, styrelsens ordförande och VD samt definierar VD:s befogenheter. Arbetsordningen reglerar vidare hur styrelsearbetet fördelas mellan styrelsens ledamöter och utskott.

Styrelsen har ett utskott vars ansvar omfattar förvaltningen av till Operan anknutna stiftelser. Utskottets primära arbetsuppgifter är att sköta förvaltningen samt att göra utredningar och i övrigt ta fram underlag till eventuella styrelsebeslut. Utskottet har rätt att fatta egna beslut avseende den löpande förvaltningen av stiftelserna och fonderna. Någon beslutanderätt utöver detta delegeras inte till utskottet. Utskottet skall minst en gång per år, samt på uttrycklig begäran från en styrelseledamot, avlägga rapport till styrelsen, i vilken utskottet skall redogöra för dess arbete. Utskottet skall protokollföra sina möten och protokollen skall delges styrelsen. Utskottet består av ledamöterna Anna-Karin Celsing och Lennart Låftman samt den externa rådgivaren Magnus Matstoms. Utskottet hade under 2012 fyra möten. Något extra arvode för styrelseledamöternas arbete i detta utskott utgår inte.

Det har inte inrättats något separat ersättnings- eller revisionsutskott utan hela styrelsen är involverad i dessa frågor och agerar i sin helhet i dessa frågor.

Styrelsens ordförande organiserar och leder styrelsens arbete och säkerställer en öppen och konstruktiv diskussion i styrelsen. Ordföranden tar emot synpunkter från ägaren och förmedlar dessa inom styrelsen samt håller fortlöpande kontakt med bolagets VD. Ordföranden säkerställer att styrelsen erhåller tillfredsställande information och beslutsunderlag för sitt arbete, fastställer i samråd med VD förslag till dagordning för styrelsens sammanträden och kontrollerar att styrelsens beslut verkställs effektivt.

Under verksamhetsåret 2012 hade styrelsen sex sammanträden, varav ett var förlängt med ett styrelseseminarium. Ledamöternas närvaro framgår av presentationen av styrelsen ovan.

Ordföranden ansvarar för den årliga utvärderingen av styrelsearbetet, som ligger till grund för förbättringar. I enkätform bedömer styrelseledamöterna ledningens rapportering och styrelsehandlingar, diskussioner, arbetsformer, ordförandens arbetssätt liksom VDs arbete.

Arvodering av styrelsen

Det totala arvudet till styrelsens ledamöter valda av bolagsstämman beslutades av bolagsstämman. Arbetstagarrepresentanter erhåller ej styrelsearvode. Tabell över samtliga styrelseledamöters ersättning för styrelsearbete framgår av årsredovisningens not 2.

Bolagets ledning

VD ansvarar för den löpande förvaltningen av bolaget enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Inom de ramar som styrelsen har fastslagit leder VD verksamheten samt håller styrelsens ordförande kontinuerligt informerad om väsentliga affärshändelser.

Verkställande direktören ska organisera bolagets ledning så att ändamålsenlig styrning och kontroll av verksamheten uppnås. Ledningsgruppen, som utses av VD, bereder övergripande lednings-, samordnings- och policyfrågor och har 2012, förutom VD, bestått av den administrativa chefen/vice VD, personalchefen, presschefen, marknadschefen, den tekniske chefen, chefsjuristen, balettchefen, chefen för barn- och ungdomsverksamheten samt orkesterchefen. De ledande befattningshavare som omfattas av Operans riktlinjer för anställningsvillkor och ersättning till ledande befattningshavare är VD, vice VD, operachef och balettchef.

Operans VD, Birgitta Svendén har ett sexårigt förordnande och tillträdde sin tjänst den 1 februari 2010. Birgitta Svendén, född 1952, har en pedagogutbildning från Kungliga Musikhögskolan och en utbildning på Operahögskolan i Stockholm på masternivå. Från 1980 till 2005 arbetade Birgitta Svendén som utövande konstnär både nationellt och internationellt. Mellan 2005 och 2009 var Birgitta Svendén rektor vid Operahögskolan i Stockholm.

Finansiell rapportering

Operan tillämnar Riktlinjer för extern ekonomisk rapportering för företag med särskilt ägande som fastställts av regeringen. Styrelsen ansvarar för att bolaget följer gällande redovisningslagstiftning, god redovisningssed och regeringens riktlinjer.

Under verksamhetsåret presenteras en årsredovisning för föregående räkenskapsår samt en delårsrapport före perioden januari-juni. Delårsrapporten granskas översiktligt av bolagets revisorer.

Den statliga ägarpolitiken anger att varje bolag ska utfärda bokslutskommuniké enligt de regler som gäller för marknadsnoterade bolag. Då bolagsordningen anger att verksamheten skall syfta till att främja musikdramatisk konst och danskonst och ej att bereda vinster och då bolaget är ett helägt statligt bolag utfärdas ingen sådan kommuniké, eftersom en sådan inte bedöms vara av allmänt intresse. Av samma anledning publiceras inte heller kvartalsrapporter på hemsidan. Operan upprättar kvartalsvisa budgetuppföljningar till styrelsen.

Revisorer

För granskning av bolagets redovisning samt styrelsens och VDs förvaltning skall Operan i enlighet med bolagsordningen ha en eller två revisorer och en eller två suppleanter. Revisorer rapporterar resultatet av sin granskning till aktieägaren genom revisionsberättelsen som framläggs på årsstämman. Därutöver lämnar revisorer detaljerade redogörelser till styrelsen

för Operan en gång per år. I övrigt ansvarar den administrativa chefen för den löpande dialogen med bolagets revisorer.

Vid årsstämman den 25 april 2012 valdes revisionsbolaget Deloitte AB till revisor för den kommande ettårsperioden med den auktoriserade revisorn Kerstin Sundberg som huvudansvarig.

Internrevision/intern kontroll

Styrelsen har beslutat att inte införa internrevision på grund av den begränsade komplexiteten i bolagets verksamhet. Styrelsen ansvarar enligt den svenska aktiebolagslagen och Koden för den interna kontrollen. Syftet med den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen är att säkerställa att organisationen följer de lagar och riktlinjer som gäller för bolaget.

Kontrollmiljön är grunden för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Den innefattar organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvar samt den kultur som styrelse och ledning förespråkar och verkar utifrån och som skapar struktur för övriga delar.

VD är ansvarig inför styrelsen att Operan genomför planer och budget så att uppställda mål uppnås. VD skall löpande informera styrelsen om resultatutvecklingen och vid större avvikelser underrätta styrelsen och lägga fram förslag till åtgärder. VD skall tillse att bolagets verksamhet fortlöpande rapporteras till styrelsen enligt gällande riktlinjer och rapportinstruktioner. Styrelsen utvärderar kontinuerligt den information som bolagsledningen lämnar och arbetar med en särskild åtgärdslista med vilken uppföljning sker av tidigare styrelsebeslut.

En tydlig ansvarsfördelning inom ekonomifunktionen finns. Redovisningsprocessen utvärderas löpande och anpassas så att den överensstämmer med tillämpliga regelverk i form av god redovisningssed, tillämpliga lagar och förordningar samt övriga krav som ställs på bolagets finansiella rapportering. Efterlevnad av policys och instruktioner som påverkar den finansiella rapporteringen granskas löpande och avvikelser rapporteras till ansvarig chef. Uppföljning och kontroll av bolagets verksamhet och ekonomiska ställning mot fastställda mål sker löpande. Inom ekonomifunktionen genomgår medarbetare kontinuerligt vidareutbildning för att upprätthålla kompetens inom sina respektive områden.

Stockholm den 22 mars
2013

Kristina Rennerstedt
Ordförande

Katarina Bonde

Anna-Karin Celsing

Michael Christiansen

Dag Hallberg

Leif Jakobsson

Lennart Låftman

Mira Helenius Martinsson

Birgitta Svendén
Verkställande direktör

Personalrepresentanter

Marianne Eklöf

Gunilla Markström

Thomas Nylander

Vår revisionsberättelse har avgivits den 22 mars 2012

Deloitte AB

Kerstin Sundberg
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsstämman i Kungliga Operan AB Organisationsnummer 556190-3294

Rapport om årsredovisningen

Vi har reviderat årsredovisningen för Kungliga Operan AB för räkenskapsåret 2012-01-01 - 2012-12-31.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Kungliga Operan ABs finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Förvaltningsberättelsen och bolagsstyrningsrapporten är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även reviderat förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Kungliga Operan AB för räkenskapsåret 2012-01-01 - 2012-12-31.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 22 mars 2013
Deloitte AB

Kerstin Sundberg
Auktoriserad revisor

HÅLLBARHETSREDOVISNING

Operans hållbarhetsredovisning redovisas i enlighet med Global Reporting Initiative (GRI) G3.1. Operans tillämpningsnivå är C+. Rapporten är översiktligt granskad av Operans revisorer.

Operans hållbarhetsredovisning omfattar kalenderåret 2012 och utgör ett avsnitt i Operans tryckta årsredovisning. Hållbarhetsredovisningen publiceras årligen och den senaste publicerades i mars 2012. Hållbarhetsredovisningens innehåll bygger på de intressentdialoger från 2009 som genomfördes med Operans intressentgrupper och skapade grunden för Operans hållbarhetsarbete.

Ny hållbarhetsstrategi

Inför arbetet med en ny treårig hållbarhetsstrategi tog Operan under 2012 ett nytt grepp om hållbarhetsfrågorna. Med utgångspunkt i ISO 26000 – Standard för socialt ansvarstagande – har arbetsgrupper kartlagt och prioriterat Operans hållbarhetsfrågor. Arbetet har involverat hela Operans verksamhet och organisation och startade med en workshop för Operans ledningsgrupp. Under hösten har ledning och mellanchefer genomgått utbildning i mänskliga rättigheter och dess grunder och ramverk för statliga bolag.

Ytterst ansvarig för Operans hållbarhetsarbete är styrelsen och företagsledningen med vice VD som huvudansvarig. Operans hållbarhetsgrupp, med representanter från varje avdelning inom organisationen, fick under hösten uppdraget att formulera en ny treårig hållbarhetsstrategi för Operan. Arbetet kommer att pågå hela 2013.

Hållbarhetspolicy

I samband med uppstarten av höstens arbete för ny hållbarhetsstrategi togs en hållbarhetspolicy fram för Operan som fastställdes av Operans styrelse. Policyn har sin utgångspunkt i Operans vision och varumärkeslöfte och avser att fungera som Operans tolkning av verksamhetens ansvar för hållbarhetsfrågor.

Operans intressenter

Operans verksamhet ska bedrivas ansvarsfullt i förhållande till dess intressenter. Att Operan förstår vilka frågor som de största intressenterna ser som mest angelägna är en förutsättning för långsiktigt värdeskapande. Operan för kontinuerliga dialoger med merparten av grupperna och kompletterar med specifika undersökningar som för exempelvis medarbetare och kunder.

Ägare

Operans ägare är den svenska staten som tydligt uttalat att den vill vara en ansvarstagande företagsägare och ställer därmed krav på statliga bolag att visa på hållbarhetsarbete och ansvarstagande. Bland annat finns kravet att verksamheten har ett strategiskt hållbarhetsarbete samt redovisar enligt GRI.

Medarbetare

I en workshop med ett urval av Operans medarbetare under hösten 2012 framkom önskemål om tydligare dialog mellan medarbetare och chefer/ledning. Pågående organisationsförändringar, förväntas leda till tydligare kanaler och utökad dialog, något som kommer att följas upp i kommande medarbetarundersökningar. Utvecklingssamtal görs med varje medarbetare årligen. Medarbetarundersökningar görs vartannat år.

Leverantörer

Operans leverantörer består av allt från fastighetsförvaltare och restauratörer till tygfabrikanter och tryckerier. Löpande dialoger sker med flertalet leverantörer, tex kring frågor som rör Operahusets förvaltning. Under 2012 fastställdes en ny inköbspolicy som även omfattar hållbarhetsfrågor och som nu finns som underlag för framtida diskussioner med leverantörerna.

Besökare och samhället

Operan har en stark och trogen publik, men lockar även hela tiden nya besökare. Det är Operans utmaning att behålla och finna nya besökare till varje föreställning. Två marknadsundersökningar planeras till 2013. Operan satsar på att nå barn och unga genom aktiviteter och särskilda föreställningar.

Operans hållbarhetspolicy

Hållbarhet är en viktig del av Operans strategi. Genom ett hållbarhetsarbete stärks såväl visionen som varumärket.

Varumärkeslöftet betonar att Operan värnar konstnärlig kvalitet, är orädd, välkomnande och tidlös.

Detta betyder omsatt i hållbarhet:

- Operan värnar om mänskliga behov som kreativitet, identitet och konstnärligt uttryck. Operan mår om goda arbetsförhållanden och metoder som ger medarbetare goda förutsättningar att utvecklas och bidra i verksamheten.
- Operan strävar mot ett modernt resurstänkande och etiskt ansvar för människor och miljö i sin verksamhet. Operan är transparent och står för sina beslut.
- Operan är öppen gentemot hela samhället och för alla åldrar. Operan värnar om mångfald, jämställdhet på ett engagerande och inkluderande vis.
- Operan värnar om kulturarvet i enlighet med sitt uppdrag och engagerar sig i sin omvärld samt speglar angelägna utmaningar i samhället.

Ekonomiskt ansvar

Operan är ett statligt helägt aktiebolag. Verksamheten ska inte syfta till att ge överskott eller utdelning. I posten intäkter ingår bland annat ett väsentligt stöd från offentlig sektor, dvs. staten. För 2012 uppgick bidraget från staten till 423,4 mkr.

Subventionerade biljettpriser

Bidraget från offentlig sektor är en väsentlig förutsättning för att så många som möjligt ska kunna besöka och ta del av Operans utbud till ett överkomligt pris.

En osubventionerad biljett till en föreställning på stora scenen skulle i genomsnitt kosta 2291 kr vilket kan jämföras med dagens snittpris till besökarna på 328 kr.

Fribiljettpolicy

Operan erbjuder varje år ett antal fribiljetter till Operans fast- och visstidsanställda som hjälper till att tillgängliggöra Operans utbud till fler. Hanteringen av fribiljetter styrs genom en policy som reglerar till vem och vilket antal biljetter som får delas ut. Policyn har även upprättats med syfte att minimera risken för eventuella mutor och bestickning, vilket faller inom ramen för korruption. Under 2012 hade Operan 188 631 besökare till föreställningarna på stora scenen, varav 6 % var fribiljettsbesökare (8,6 % 2011).

Inköppolicy

Under 2012 fastställdes en ny inköppolicy, vilken omfattar även hållbarhetsaspekter såsom uppförandekod och miljökrav. Prioriterade områden som omfattas av uppförandekoden är Operans inköp av textilier som ofta tillverkas i s.k. riskländer. Vidare kommer under 2013 riskbedömning att göras med avseende på leverantörer, samt uppföljning av de leverantörer som anses medföra hög risk att Operans policy inte efterlevs.

TABELL 1– SKAPAT OCH LEVERERAT DIREKT EKONOMISKT VÄRDE

	2012, mkr	2011, mkr	2010, mkr
Intäkter ⁹	519,6	506,5	491,2
Summa tillskapat ekonomiskt värde	519,6	506,5	491,2
Fördelat ekonomiskt värde			
Rörelsekostnader	-107,9	-112,2	-97,3
Löner och ersättningar till anställda ¹⁰	-401,2	-384,5	-377,0
Summa fördelat ekonomiskt värde ¹¹	-509,1	-496,7	-474,3
Behållet ekonomiskt värde	10,5	9,8	16,9

Socialt ansvar

Barn- och ungdomsverksamheten

Operan ska vara angelägen och inkluderande för många och tillgänglig för alla - barn och unga, deras anhöriga och skolan. Operan önskar genom sin barn- och ungdomsverksamhet – Unga på Operan – öka barns och ungas möjlighet att ta del av professionell kultur på högsta nivå, med spets och bredd.

Barn och unga är en viktig målgrupp för Operan. För att möta denna grupp erbjuder Operan olika åldersanpassade aktiviteter samt delar av den ordinarie repertoaren i format som t.ex. skolföreställningar. Under 2012 nådde barn- och ungdomsverksamheten ut till knappt 40 000 barn och unga jämfört med drygt 37 000 förra året.

Som stöd för barn att förstå föreställningarnas handling och innehåll hålls särskilda barnintroduktioner alternativt ges lärarhandledning eller lärarkvällar med praktisk workshop.

Opera och balett är uttrycksfulla konstformer. I syfte att öka delaktigheten och ge barn och unga möjlighet att få vara med och skapa och att få ge sin röst och gestalta, genomförde Operan under 2012 två stycken så kallade ”Devising”, där barnen var med och skapade en föreställning tillsammans med artister/pedagoger från Operan. Den ena, som hade temat Barnkonventionen, visades upp på Barnavårdskonferensen i Stockholm för 700 delegater från hela nordn.

⁹ Omfattar driftstillskott från staten, intäkter från sponsorer, biljettförsäljningar samt diverse intäkter som uthyrningar, turnéer mm.

¹⁰ Inklusivt arbetsgivaravgifter och löneskatt på pensioner

¹¹ Summan ska täcka investeringar som behöver göras av konstnärlig karaktär samt i fastighet och teknik

Alla barn och ungdomar ska känna sig välkomna på Operan. Som exempel skapade Operan förra året balettföreställningen Pierrot på Operan, som vände sig särskilt till barn med funktionsnedsättning. Föreställningen fokuserade på färg, form och rörelse i stället för det talande språket och blev mycket uppskattad bland särskoleklasser.

Killdagen är ett initiativ som Operan startade 2011 som ett sätt att få killar att upptäcka dans i ett forum med andra killar. Under Killdagen får pojkar möta manliga dansare och själva prova på att dansa. Intresset för dagen har vuxit snabbt och 2012 hade antal sökande per plats nästan fördubblats, från ca 100 till 170 killar.

Förutom den traditionella repertoaren vill Operan erbjuda föreställningar som möter de unga i deras vardag. Hösten 2012 startade repetitionsarbetet för Det gyllene skeppet, en föreställning om gruppdynamik som behandlar frågan om hur långt man är beredd att gå för att få vara med i gruppen. Produktionen skapades ursprungligen på Theatre Royal la Monnaie i Bryssel och har premiär på Operan våren 2013. Till föreställningen erbjuds fördjupande workshops om ämnet.

Tillgänglighet, lokalt och globalt

Ett övergripande mål är att Operan ska vara tillgänglig för alla. Inom operahuset görs löpande genomgångar för att se över möjligheter att underlätta för besökare med funktionsnedsättning. Operans salong är utrustad med hörslingor och det finns hiss till alla plan samt ramp framför stora entrén. Varje spelår erbjuds ca tre syntolkade föreställningar.

Operan verkar för att vara med och sprida information om och öka tillgången till Operans verksamhet på olika sätt; t.ex. genom nätbaserade medier och communities, facebook, bloggar, radio- och TV-sändningar, turnéverksamhet och publikkampanjer.

Genom digitalsändningar, t.ex. på biografier runt om i landet ges Operan möjlighet att låta fler ta del av Operans föreställningar. Under 2012 sändes barnoperan Zémire och Azor i 3D-teknik för skolklasser på Folkets Hus och Parkers biografier. Totalt sågs operan av över 6 000 skolbarn i hela landet. Vidare direktsändes operorna Carmen och Trollflöjten under våren respektive hösten 2012.

Medarbetare

Operan har glädjen att drivas av kreativa, lojala medarbetare som varje dag arbetar för att ge sin publik en bra föreställning och en unik upplevelse av opera och balett.

Många personer bakom en föreställning

Operans verksamhet kräver en mångfald av yrken, allt från dansare till biljettförsäljare. Operans medarbetare omfattar ca 120 olika yrkeskategorier uppdelat på konstnärlig, teknisk och administrativ personal. 555 är fastanställda (525 tillsvidare och 30 kontraktsanställda). Av dessa är 29 deltidsanställda (8 män och 21 kvinnor).

Utöver de ovan nämnda tillkommer ca 300 visstidsanställda med kortare uppdrag såsom statister, guider, påklädare, publikvärdar med flera. Beroende på uppdrag kan denna grupp av anställda arbeta allt från någon dag till totalt några veckor per år.

Systematiskt förbättringsarbete

Under året infördes ett nytt mer verksamhetsanpassat lönesystem som ska leda till bättre kontroll och uppföljning och därmed större effektivisering. Under 2013 kommer en genomlysning av interna HR-processer göras inom allt från lönesystem och rekryteringsprocesser till rehabilitering och systematiskt arbetsmiljöarbete.

Fortsatt arbete med ny organisation

Under 2012 fortsatte arbetet med att implementera en projektstyrd organisation med tydligare beslutsvägar och mer effektiva produktions- och beslutsprocesser. Som en del i projektet har chefer och arbetsledare utbildats i ledarskap i förändringsprocesser. Den nya organisationen kommer att gälla från och med 1 feb 2013.

Medarbetarenkät

Som en del i förbättringsarbetet gentemot medarbetare genomför Operan vartannat år en medarbetarenkät för att få reda på hur medarbetarna mår och vad som kan göras för att få en bättre arbetsmiljö. Senaste enkäten genomfördes 2011 men fick en alltför låg svarsfrekvens (54 %) för att svaren skulle vara statistiskt säkerställda. Därför gjordes ingen utvärdering av svaren under 2012. Istället kommer man inom HR att under 2013 utvärdera själva enkäten med dess urval av frågor och arbeta internt för att öka svarsfrekvensen. En ny undersökning kommer att göras hösten 2013.

Barnartister

I vissa av Operans produktioner ingår barn och ungdomar, t.ex. i barnkör eller statistuppdrag. För barn och unga gäller särskilda regler för arbetstider och arbetsuppgifter, som inte alltid överensstämmer med Operans föreställningar. Operan söker därför dispens av Arbetsmiljöverket för varje barn, repetitions-, och föreställningstillfälle. Under 2012 har Operan sökt dispens för 289 arbetande minderåriga (2011/186 st, 2010/134 st). Liksom under föregående år har antalet barn räknats en gång per produktion, vilket innebär att samma barn kan ha räknats flera gånger.

Jämställdhet och mångfald

Operan vill vara en arbetsplats som kännetecknas av mångfald och där man ska känna sig välkommen och väl behandlad oavsett kön, ålder och bakgrund. I särskild diskrimineringspolicy hanteras dessa frågor gällande exempelvis rekrytering, befordran, utbildning, lönesättning etc.

I slutet av 2012 hade Operan 555 fastanställda, varav 52 procent män och 48 procent kvinnor. Målet är att ha en fördelning på minst 60/40 per yrkeskategori, vilket verksamheten uppnått totalt sett. Dock skiljer det något per yrkeskategori, se tabell 2, framför allt inom teknisk och administrativ personal, även om förbättringar har skett

de senaste åren. För arbetsledare är fördelningen fortfarande ojämn, något som Operan arbetar aktivt med att förändra vid nyrekryteringar. Att ändra köns- och åldersstruktur tar lång tid eftersom Operan har låg personalomsättning och därmed små möjligheter att rekrytera. Inom det Kungliga Hovkapellet sker all provspelning inför rekrytering bakom skärm, vilket innebär full anonymitet för den sökande, den som får tjänsten är helt och hållet den som spelar bäst.

Operan genomför varje år en lönekartläggning för att synliggöra skillnader i lön mellan män och kvinnor. Övergripande var kvinnors lön 99 % av männens. Kartläggningen, som utgår från tjänster som är att betrakta som likvärdiga yrken, visar att inom administrativa yrken har kvinnor något högre lön än männen och inom tekniska yrken har männen något högre lön än kvinnorna. Varje år avsätts en del av löneutrymmet för att göra justering av strukturell karaktär. 2012 gjordes justeringar bl.a. på kvinnodominerade grupper inom teknik.

Åldersmässigt finns merparten av Operans anställda i ålderskategorierna 30 år och däröver. Bland konstnärlig personal är gruppen 30-49 år dominerande, vilket är naturligt med tanke på pensionsåldern för sångare (52 år) och dansare (41 år). Målet är att ha en bra spridning i åldersstrukturen inom varje yrkesgrupp. Operan arbetar t.ex. för att finna yrkesväxlingslösningar för de grupper med lägre pensionsåldrar än 67 år.

Inom baletten är den nationella mångfalden stor, med ca 20 nationer representerade. Även inom orkestern finns flera olika nationaliteter representerade. Operan arbetar också med många internationella team och gäster och strävar efter att alltid vara välkommande och öppen för alla, oavsett bakgrund.

Hälsa och säkerhet

Medarbetarnas hälsa och säkerhet är ett viktigt fokusområde för Operan. Flera av Operans tjänster är högriskyrken med tung fysisk belastning. Alla Operans anställda erbjuds friskvård i form av fri tillgång till Operans träningslokaler och subventionerat årskort på extern träningsanläggning.

Förebyggande friskvård

Operan har egen auktoriserad företagshälsovård i form av företagsläkare och sköterska. Dessa är specialiserade på arbetsrelaterade skador och sjukdomar samt rehabilitering och förebyggande arbete så att sjukskrivna så snabbt som möjligt ska kunna återgå i tjänst. Det finns även tillgång till kontrakterad ortoped för baletten och öron-, näsa-, halsspecialist för sångarna.

Antal inrapporterade tillbud/arbetsskadeanmälningar 2012

Tillbud – 10 stycken (2011/11 stycken, 2010/20 stycken)

Arbetsskadeanmälan – 16 stycken (2011/15 stycken, 2010/17 stycken)

Risikanalyser och nödlägesberedskap

Inför varje ny produktion görs en förberedande riskanalys som går igenom eventuella risker och säkerhetsmoment i produktionen. Biträdande regissör informerar nya medverkande om gällande säkerhetsföreskrifter. Inför premiär av en produktion görs ytterligare säkerhetsgenomgångar och inför varje förställning görs alltid säkerhetskontroll av både scenområdet och publika utrymmen.

En personalhandbok med vägledning för akuta situationer finns och uppdateras löpande. I april 2012 gjordes en utrymningsövning med all personal i operahuset där 200 personer från brand, polis och sjukvård deltog. Under 2013 planeras ytterligare arbete angående plan för krishantering och beredskap inklusive utbildning av krisledningsgrupp.

Resultat 2012

Utbildning hjärtlungräddning – 154 personer

Scenvaktsutbildning, säkerhet – 6 personer

Brandskyddsutbildning – 29 personer

Certifiering i heta arbeten – 36 personer

TABELL 2

Antal anställda per kön och ålderskategori						
2012	Antal	Man (%)	Kvinna (%)	< 29 år (%)	30-49 år (%)	> 50 år (%)
Styrelse	11	45	55	0	18	78
Ledningsgrupp	10	40	60	0	50	50
Mellanchefer	15	53	47	0	47	53
Arbetsledare	20	70	30	0	20	80
Konstn.personal	275	51	49	10	57	33
Teknisk personal	176	61	39	7	40	53
Adm. Personal	59	26	74	5	56	39
2011	Antal	Man (%)	Kvinna (%)	< 29 år (%)	30-49 år (%)	> 50 år (%)
Styrelse	11	55	45	0	36	64
Ledningsgrupp	9	44	56	11	56	33
Mellanchefer	15	53	47	0	40	60
Arbetsledare	20	70	30	0	30	70
Konstn.personal	267	52	48	8	58	33
Teknisk personal	181	59	41	6	40	54
Adm. Personal	58	33	67	5	53	41

2010	Antal	Man (%)	Kvinna (%)	< 29 år (%)	30-49 år (%)	> 50 år (%)
Styrelse	11	55	45	0	27	73
Ledningsgrupp	9	33	67	0	27	73
Mellanchefer	14	50	50	0	43	57
Arbetsledare	20	70	30	0	35	65
Konstn.personal	264	53	47	6	61	34
Teknisk personal	176	64	36	5	41	55
Adm. Personal	59	27	73	3	59	37

TABELL 3 – sjukfrånvaro,

Personalomsättning och sjukfrånvaro	2012	2011	2010	
Personalomsättningen har varit	5%	3%	4%	
Sjukfrånvaron totalt har varit	3%	3%	3%	
Sjukfrånvaron har fördelat sig på följande sätt				
Kvinnor	4%	2%	3%	
Män	3%	3%	2%	
Anställda under	30 år	4%	1%	1%
	30-49 år	2%	2%	3%
	50-	4%	4%	4%
Samt sjukfrånvaro över 60 dagar av total frånvaro		37%	32%	32%

Miljöansvar

Operans miljöpåverkan består framför allt av drift och skötsel av fastighet och i framställandet av nya produktioner. Operan arbetar därför kontinuerligt med uppföljning av energiförbrukning och avfall och genom dialog med fastighetsförvaltaren för operahuset, Statens Fastighetsverk.

Energi och klimat

Operans energiförbrukning omfattas av el, uppvärmning, kyla samt bränsle till Operans egna fordon. Förbrukad mängd förhåller sig relativt stabil från år till år. Merparten ca 75 procent, av all el, värme och kyla som köps in kommer från förnybara energikällor.

Under 2012 genomfördes en energikartläggning av operahuset med förslag på energibesparande åtgärder. Kartläggningen kommer att utvärderas under 2013.

Operahuset som byggdes 1898 medför stora utmaningar vad gäller att reglera värme och kyla på ett sätt som passar verksamheten idag. Mindre kartläggning har gjorts exempelvis gällande besparingar vid utbyte till energisnåla lampor i operahuset, något som planeras genomföras på sikt.

Operans klimatpåverkan är beroende av val av energislag och förbrukad energimängd. Utsläpp av växthusgaser utgörs framför allt av förbrukad fjärrvärme samt den eldningsolja som används för extra uppvärmning under vintern.

TABELL 5 – ENERGIFÖRBRUKNING

ENERGIFÖRBRUKNING	Totalt 2012 (MWh)	Totalt 2011 (MWh)	Totalt 2010 (MWh)
Eldningsolja (icke förnybart)	391	384	413
Fordonsbränsle (icke förnybart)	118	126	148
El¹²			
Förnybart	3159	3096	3034
Icke förnybart	610	579	604
Fjärrvärme¹³			
Förnybart	2716	2864	3338
Icke förnybart	578	505	499
Fjärrkyla¹⁴			
Förnybart	318	330	92
Icke förnybart			223
TOTALT	7890	7884	8350

TABELL 6 – UTSLÄPP VÄXTHUSGASER

Utsläpp växthusgaser per energislag	Totalt 2012 (ton)	Totalt 2011 (ton)	Totalt 2010 (ton)
Eldningsolja	112	110	118
El	18	21	21
Fjärrvärme	226	249	283
Fjärrkyla ¹⁵	0	0	0
Bensin ¹⁶	-	1	7
Diesel	29	30	30
TOTALT	386	411	459

¹² Gäddviken (förnybar 54%, kärnkraft 45,6%, fossila bränslen och torv 0,4%) Norrström 2 (vattenkraft 95%, vindkraft 5%) Västra Trädgårdsgatan 6A (kärnkraft 100%)

¹³ Norrström 2 (biobränslen 33%, återvunnen energi 50%, fossila bränslen 17%)

¹⁴ Norrström 2 (spillkyla 40%, frikyla 23%, el VP kyla + KM kyla 37%)

¹⁵ Leverantör av fjärrkyla uppger 0 gram utsläpp av växthusgaser. Tidigare års uppgifter har baserats på felaktig tolkning och har korrigerats.

¹⁶ Operan har från och med 2012 inte bilar som drivs med bensin

Avfall

Idag sker källsortering på Operans anläggning i Gäddviken. Viss källsortering sker även i operahuset avseende papper, glas och farligt avfall. Utredning pågår för att på sikt utöka hantering av avfall och källsortering inom operahuset och göra den mer tillgänglig för medarbetarna.

TABELL 7 – AVFALL

AVFALL	Totalt 2012 (ton)	Totalt 2011 (ton)	Totalt 2010 (ton)
Farligt			
Deponi	9 ¹⁷	10	2
Ofarligt			
Återvinning	74 ¹⁸	29	42
Förbränning	190	185	292
Deponi	68 ¹⁹	8	8
TOTALT	341	232	344

Kontaktuppgifter

Maria Bratt

maria.bratt@operan.se

08-791 43 10

Vice VD

¹⁷ Siffran inkluderar 8 ton slam från oljeavskiljare, vilket redovisats fr o m 2011

¹⁸ Siffran inkluderar 23 ton som består av kasserad scenografi, vilket ej tidigare redovisats

¹⁹ Siffran inkluderar 59 ton fett från kökets fettavskiljare, vilket ej tidigare redovisats

GRI INDEX	Sida	Operans kommentarer ex. avgränsningar
PROFIL		
Strategi och analys		
1.1 VDs kommentarer, vision och strategi	s. 4-5	
Organisationsprofil		
2.1 Organisationens namn	s. 25	
2.2 De viktigaste produkterna och/eller tjänsterna	s. 4-7	
2.3 Organisationsstruktur	s. 30	
2.4 Lokalisering av organisationens huvudkontor	s. 25	
2.5 Länder som organisationen har verksamhet i	s. 25	
2.6 Ägarstruktur och företagsform	s. 25	
2.7 Marknader som organisationen är verksam på	s. 4-7	
2.8 Den redovisade organisationens storlek	s. 8-11, 14	
2.9 Väsentliga förändringar under redovisningsperioden		Inga väsentliga förändringar
2.10 Utmärkelser och priser som mottagits under redovisningsperioden		Inga utmärkelser eller priser har mottagits
Information om redovisningen		
3.1 Redovisningsperiod		1/1 2011 – 31/12 2012
3.2 Datum för publiceringen av senaste redovisningen	s. 34	
3.3 Redovisningscykel		Ettårig, kalenderår
3.4 Kontaktperson för rapporten	s. 44	
3.5 Processer för definition av innehållet i redovisningen	s. 34	
3.6 Redovisningens avgränsning		Inga avgränsningar
3.7 Särskilda begränsningar för redovisningens omfattning och avgränsningar		Inga särskilda begränsningar
3.8 Princip för redovisningen av joint venture		Bedöms ej som tillämplig på verksamheten
3.10 Förklaring till korrigeringar från tidigare rapporter		Inga korrigeringar från föregående år
3.11 Väsentliga förändringar i omfattning, avgränsning eller mätmetoder jämfört med tidigare års redovisningar		Inga väsentliga förändringar från föregående år
3.12 Innehållsförteckning för standardupplysningar	s. 45-47	
3.13 Externt bestyrkande	s. 47	
Styrning, åtaganden & intressentrelationer		
4.1 Redogörelse för organisationens bolagsstyrning	s. 25-32	
4.2 Styrelseordförandens roll i organisationen	s. 29-30	
4.3 Oberoende eller icke-verkställande styrelseledamöter	s. 25	
4.4 Möjligheter för aktieägare och anställda att komma med rekommendationer eller vägledning	s. 25	
4.14 Organisationens intressenter	s. 34-35	
4.15 Princip för identifiering och urval av intressenter	s. 34	
RESULTATINDIKATORER		
Ekonomisk påverkan		
EC 1 Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde	s. 37	
EC 4 Väsentligt finansiellt stöd från den offentliga sektorn	s. 36	
Miljöpåverkan		
EN 3 Direkt energianvändning, per primär energi-	s. 43	

källa		
EN 4 Indirekt energianvändning, per primär energikälla	s. 43	
EN 16 Totala och indirekta utsläpp av växthusgaser	s. 43	
EN 22 Total avfallsvikt	s. 44	
Anställningsförhållande och arbetsvillkor		
LA 1 Total personalstyrka, uppdelat på anställningsform och region	s. 38-39	
LA 7 Omfattningen av skador, arbetsrelaterade sjukdomar, förlorade arbetsdagar, frånvaro samt antalet arbetsrelaterade dödsolyckor per region	s. 40, 42	
LA 10 Utbildning och förebyggande åtgärder gällande sjukdom och säkerhet	s. 41	
LA 13 Mångfald bland styrelse, ledning, anställda	s. 39, 41-42	
LA 14 Löneskillnad mellan män och kvinnor, per anställningskategori	s. 40	
Mänskliga rättigheter		
HR 4 Antal fall av diskriminering, samt vidtagna åtgärder		Inga rapporterade fall
HR 6 Verksamheter där det finns risk för fall av barnarbete och åtgärder som vidtagits	s. 37	
Organisationens roll i samhället		
SO 4 Åtgärder som vidtagits på grund av korrupsionsincidenter	s. 36	

Revisors rapport över översiktlig granskning av Kungliga Operan ABs hållbarhetsredovisning

Till läsarna av Kungliga Operan ABs hållbarhetsredovisning

Inledning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen i Kungliga Operan AB att översiktligt granska innehållet i Kungliga Operan ABs hållbarhetsredovisning för år 2012. Vår översiktliga granskning omfattar information avseende verksamhetsåret 2012. Kungliga Operan ABs hållbarhetsredovisning återfinns på sidorna 34-46 i Kungliga Operan ABs Årsredovisning och Hållbarhetsredovisning 2012. Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för det löpande arbetet inom miljö, arbetsmiljö, kvalitet, socialt ansvar och hållbar utveckling samt för att upprätta och presentera hållbarhetsredovisningen i enlighet med tillämpliga kriterier. Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med RevR 6 *Bestyrkande av hållbarhetsredovisning* utgiven av FAR. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt IAASBs standarder för revision och kvalitetskontroll och god revisionsd i övrigt har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

De kriterier som vår granskning baseras på är de delar av *Sustainability Reporting Guidelines G3.1*, utgiven av The Global Reporting Initiative (GRI), som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt de redovisnings- och beräkningsprinciper som företaget särskilt tagit fram och angivit. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vår översiktliga granskning har, utifrån en bedömning av väsentlighet och risk, bl.a. omfattat följande:

- a. uppdatering av vår kunskap och förståelse av Kungliga Operan ABs organisation och verksamhet,
- b. bedömning av kriteriernas lämplighet och tillämpning avseende intressenternas informationsbehov,
- c. bedömning av resultatet av företagets intressentdialog,
- d. intervjuer med ansvariga på Kungliga Operan i syfte att bedöma om den kvalitativa och kvantitativa informationen i hållbarhetsredovisningen är fullständig, riktig och tillräcklig,
- e. tagit del av interna och externa dokument för att bedöma om den rapporterade informationen är fullständig, riktig och tillräcklig,

- f. analytisk granskning av rapporterad information,
- g. bedömning av företagets uttalade tillämpningsnivå avseende GRI:s riktlinjer,
- h. övervägande av helhetsintrycket av hållbarhetsredovisningen, samt dess format, därvid övervägande av informationens inbördes överensstämmelse med tillämpade kriterier,
- i. avstämning av den granskade informationen mot hållbarhetsinformationen i företagets årsredovisning för 2012

Slutsats

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledningen att anse att Kungliga Operan ABs hållbarhetsredovisning 2012 inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan angivna kriterierna.

Stockholm den 22 mars 2013

Deloitte AB

Kerstin Sundberg
Auktoriserad revisor

Lennart Nordqvist
Specialistmedlem i FAR